

Sygn. akt XIII Ca 206/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 sierpnia 2014 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu – Wydział XIII Cywilny Rodzinny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Grażyna Rataj

Sędziowie: SSO Alicja Spustek-Kłaskała

del. SSR Dominik Flunt

Protokolant: Magdalena Maślanka

po rozpoznaniu w dniu 13 sierpnia 2014 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa W. K. (1)

przeciwko J. K.

o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

na skutek apelacji wniesionej przez pozwaną od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu z dnia 10 stycznia 2014 r. sygn. akt III RC 947/13

I. oddała apelację;

II. nie obciąża pozwanej kosztami procesu poniesionymi przez powoda w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt XIII Ca 206/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10.01.2014 roku Sąd Rejonowy dla Wrocławia Fabrycznej we Wrocławiu w sprawie z powództwa W. K. (1) przeciwko J. K. o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego punkcie I ustalił, że obowiązek alimentacyjny W. K. (1) w stosunku do J. K. wynikający z wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia Fabrycznej z dnia 31 maja 2011 roku w sprawie sygn akt RIIC 684/10 następnie zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 5 października 2011 roku sygnatura akt XIII Ca 341/11 ustał z dniem 1 października 2013 roku; a w punkcie II kosztami postępowania obciążył powoda.

Rozstrzygnięcie powyższe Sąd Rejonowy wydał na podstawie następujących ustaleń faktycznych:

Ostatnie alimenty na rzecz pozwanej J. K. były zasądzone wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia Fabrycznej we Wrocławiu z dnia 31.05.2011r. w sprawie sygn. akt R III C 684/10, zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 5.10.2011r. w sprawie sygn. akt XIII Ca 341/11 w wysokości po 650 zł miesięcznie. Wówczas W. K. (2) miał 51 lat, był zatrudniony w MPK we W. na stanowisku motorniczego tramwaju-kierowcy autobusu ze średnim wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 4743,84 zł brutto. Nie posiadał żadnego majątku ani oszczędności, z wyjątkiem samochodu osobowego T. (...) rocznik 2003, mieszkał z matką w lokalu mieszkalnym. Koszt utrzymania mieszkania wynosił łącznie ok. 570 zł i ponosił go powód, gdyż jego matka otrzymywała ok. 800 zł miesięcznie emerytury. J. K. miała 25 lat, po ukończeniu 3-letnich studiów pierwszego stopnia w trybie stacjonarnym na Wydziale

Nauk Biologicznych na Uniwersytecie (...) kontynuowała edukację, była studentką I roku 2-letnich stacjonarnych studiów magisterskich uzupełniających na Wydziale Nauk Biologicznych na Uniwersytecie (...), Realizowała studia bez przerw i zaległości. Nie posiadała żadnego majątku ani oszczędności, mieszkała z matką i dziadkami w domu w zabudowie szeregowej. Na koszt utrzymania tego domu składały się opłaty za energię elektryczną, wodę, wywóz śmieci 405 zł miesięcznie, opłata za gaz – 500 zł miesięcznie w sezonie letnim i 800 zł miesięcznie w zimowym oraz podatek od nieruchomości 1650 zł rocznie. Opłaty te były dzielone na 4 osoby, część pozwanej opłacała jej matka. Miesięczny koszt utrzymania pozwanej kształtował się na poziomie około 1300 zł.

Obecnie powód ma 54 lata, nadal jest zatrudniony w MPK we W. na stanowisku motorniczego – kierowcy autobusu ze średnim wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 3500 zł netto. Nadal też mieszka ze swoją matką. Miesięczny koszt utrzymania to ok. 668 zł, ponosi go powód. Realizuje obowiązek alimentacyjny na rzecz pozwanej, oprócz tego nie ma innych zobowiązań finansowych.

Pozwana J. K. ma natomiast 28 lat. We wrześniu 2013 roku ukończyła studia na Uniwersytecie (...) i uzyskała tytuł magistra biologii. Od października 2013 roku jest doktorantką 3-letnich studiów doktoranckich na Uniwersytecie (...). Nie pobiera stypendium, nie prowadzi zajęć dydaktycznych. Utrzymuje się za 1000 zł miesięcznie – 650 zł uzyskując od powoda i 350 zł od matki. Pieniądże te przeznacza na żywność i ubranie. Nadal mieszka z matką w mieszkaniu wydzielonym w domu jednorodzinnym o powierzchni ok. 90m², koszt utrzymania mieszkania w wysokości 250 zł ponosi matka pozwanej. J. K. jest osobą zdrową, zdolna do pracy. Z uwagi na znajomość obsługi komputera i umiejętność rysowania ołówkiem, węglem, kredkami szuka pracy jako freelancer-grafik komputerowy.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym i dokonaniu wykładni treści przepisu art. 138 k.r.o. Sąd Rejonowy uznał powództwo za zasadne. Wskazał, że w odniesieniu do obowiązku alimentacyjnego rodziców względem dzieci zmiana warunkująca korektę prawomocnego ustalenia wysokości alimentów do skrajnej postaci jakim jest uchylenie alimentów wymaga ustalenia, że dziecko osiągnęło zdolność do samodzielnego utrzymania się, bądź też rodzic zupełnie utracił możliwości zarobkowe i majątkowe. Podkreślił, że nałożony na rodziców obowiązek alimentacyjny w stosunku do własnego dziecka podlega regulacji specjalnej i uprzywilejowanej. Ta forma uprzywilejowania wyraża się między innymi w tym, że obowiązek rodziców dostarczenia środków utrzymania i wychowania trwa dopóty, dopóki dziecko nie zdobędzie kwalifikacji zawodowych, niezależnie od osiągnięcia wieku. Zgodnie z ustaloną linią orzeczniczą rodzice powinni utrzymywać dziecko, dopóki uczy się zgodnie ze swoimi uzdolnieniami. Co do zasady przyjmuje się, że granicą jest ukończenie studiów wyższych ponieważ uprawnienie do otrzymania środków utrzymania od rodziców po osiągnięciu pełnoletniości ma służyć zdobyciu odpowiedniego wykształcenia, a tym samym możliwości samodzielnego finansowego utrzymania. W ocenie Sądu pozwana osiągnęła już odpowiednie kwalifikacje zawodowe i jest w stanie utrzymać się samodzielnie. Ukończyła studia wyższe i posiada tytuł magistra biologii.

Sąd Rejonowy uznał, że studia doktoranckie nie stanowią przeszkody w podjęciu przez J. K. zatrudnienia. Jest już wieku zdecydowanie właściwym dla aktywności zawodowej, jest zdolna do pracy ze względu na stan zdrowia, nadto jest biegła w zakresie obsługi komputera i ma umiejętności rysowania. Zdaniem Sądu Rejonowego brak jest podstaw do traktowania pozwanej jako dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie w rozumieniu art. 133 k.r.o. Jeżeli J. K. pragnie w dalszym ciągu podwyższać swoje kwalifikacje zawodowe powinna to czynić z własnych środków finansowych, a nie obciążać w tym zakresie rodziców. Z tych względów Sąd uchylił obowiązek alimentacyjny powoda wobec pozwanej, przyjmując jako datę uchylenia obowiązku dzień 1 października 2013 roku po uwzględnieniu, że pozwana ukończyła wyższe studia we wrześniu 2013 roku. Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd obciążył kosztami postępowania powoda, mając na uwadze sytuację finansową pozwanej.

Apelację od tego orzeczenia wywiodła pozwana J. K. wnosząc o uchylenie wyroku w całości i wydanie nowego orzeczenia w sprawie – utrzymanie obowiązku alimentacyjnego. Zarzuciła temu wyrokowi naruszenie art. 138 k.r.o. gdyż w chwili zapadnięcia wyroku nie było zmiany stosunków – nadal studiowała, podwyższała kwalifikacje, kontynuowała naukę i badania na tym samym wydziale. Obecnie zaś zrezygnowała ze studiów doktoranckich i jest zarejestrowana w Urzędzie Pracy bez prawa do zasiłku i bez propozycji pracy. Nie jest w stanie się sama utrzymać. Mylnie, jej zdaniem, ocenił Sąd jej możliwości do samodzielnego utrzymania się, gdyż tytuł magistra nie daje jej

kwalifikacji zawodowych, a wskazania do dalszego kształcenia to studia doktoranckie lub podyplomowe. Zarzuciła Sądowi Rejonowemu również mylną ocenę zdolności do pracy, bowiem w czasie zeznań mówiła, że stara się zdobyć umiejętności w zakresie grafiki komputerowej, lecz jest samoukiem i nie ma żadnych dokumentów, które umożliwiłyby jej pracę jako grafik. W tym zakresie zatem rozważania Sądu określiła jako niczym nie poparte dywagacje. Pozwana wskazała, że stale przeszukuje Internet w poszukiwaniu ofert pracy, a jej doradca zawodowy w PUP poszukuje dla niej pracy. Gdyby nie matka, pozwana nie miałaby co jeść. Dokłada ponadto wszelkich starań w celu znalezienia zatrudnienia.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik powoda wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego. W szczególności podkreślił na osiągnięcie przez pozwaną wieku 29 lat i uzyskania tytułu zawodowego magistra na kierunku genetyka i biologia eksperymentalna. J. K. jest zdrowa i zdolna do podjęcia pracy, a mimo to nie podjęła żadnego zatrudnienia ani też nie uczestniczyła w żadnym programie stażowym. Zdaniem powoda, jeżeli nawet faktycznie istniały trudności w podjęciu przez nią pracy w zawodzie biologa, to winna podjąć zatrudnienie na stanowisku niezwiązanym bezpośrednio z jej wykształceniem oraz rozważyć zmianę miejsca zamieszkania. Zarzucił jej brak aktywnego poszukiwania zatrudnienia. Ponadto zdaniem pełnomocnika powoda pozwana nie wykazała, by znajdowała się w stanie niedostatku.

W piśmie procesowym z 17.07.2014 roku pozwana J. K. wniosła o zmianę wyroku wydanego przez I instancji sygn. akt III RC 947/13 i uchylenie obowiązku alimentacyjnego powoda wobec niej od 1.10.2014 roku. Zaprzeczyła twierdzeniom stron przeciwnej, by nie poszukiwała pracy, wymieniła złożone przez siebie aplikacje – podania o pracę i wskazała na ich efekt. Podała, iż od września 2014 roku rozpoczyna naukę i pracę w ramach grantu w Finlandii, gdzie będzie kontynuowała badania. Pierwsze wynagrodzenie otrzyma w październiku 2014 roku, a koszty związane z wyjazdem pokryje jej matka, która w tym celu zaciąga kredyt. Jest i była w niedostatku, ale zadeklarowała, że z tego stanu wyjdzie o własnych siłach, a alimenty dotychczas otrzymywane przeznaczyła na zaspokojenie podstawowych potrzeb niezbędnych dla zachowania życia i zdrowia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Apelacja nie jest zasadna i nie mogła zostać uwzględniona.

Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy przyjął za swoje. Zgodzić się również należy z oceną tych ustaleń dokonaną przez Sąd Rejonowy oraz ich skutkami prawnymi w zakresie uchylenia obowiązku alimentacyjnego i uwzględnienia w ten sposób żądania pozwu.

Wbrew twierdzeniom skarżącej nie doszło do naruszenia dyspozycji przepisu art. 138 k.r.o. – w chwili orzekania bowiem doszło do zmiany stosunków w porównaniu do poprzedniego orzeczenia – pozwana skończyła studia i może aktywnie poszukiwać pracy oraz utrzymywać się samodzielnie. Prawidłowo Sąd uznał, że studia doktoranckie, w sytuacji, gdy pozwana nie prowadzi zajęć dydaktycznych, nie są ku temu przeszkodą. Obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dziecka kończy się z momentem, w którym dziecko – z reguły po uzyskaniu wykształcenia i przygotowania do określonego zawodu – jest w stanie utrzymać się samodzielnie. (por. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – komentarz pod red. K. Piaseckiego, Warszawa 2011, str. 958 i powołane tam orzecznictwo). Pozwana – jak słusznie podniesiono w odpowiedzi na apelację – nie wykazała, by była w stanie niedostatku, co mogłoby być źródłem dalszego trwania obowiązku alimentacyjnego na podstawie art. 133 § 2 k.r.o. Nic nie stoi na przeszkodzie wykonywania przez nią zajęcia poniżej swoich kwalifikacji w razie konieczności zdobywania nowych umiejętności oraz szukania pracy adekwatnej do wykształcenia. Szczególnie właśnie teraz, gdy - jak wskazuje pozwana w piśmie z 17.07.2014r. – dowiedziała się, od kiedy będzie miała stałe zajęcie, mogła podjąć do tego czasu pracę tymczasową dla pokrycia kosztów swojego utrzymania. Stan bezrobocia jest w przypadku pozwanej – zdrowej, wykształconej osoby – stanem przejściowym i nie uzasadnia utrzymywania dalszego trwania obowiązku alimentacyjnego. Nie sposób się zatem w żadnym stopniu zgodzić z argumentacją pozwanej zaprezentowaną w apelacji.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Okręgowy nie dopatrył się przyczyn przemawiających za uchyleniem lub zmianą zaskarżonego orzeczenia i oddalił apelację.

Orzeczenie o kosztach procesu znajduje uzasadnienie w przepisie art. 102 k.p.c., biorąc pod uwagę sytuację finansową pozwanej Sąd Okręgowy zdecydował o odstąpieniu od obciążania jej kosztami poniesionymi w postępowaniu w II instancji przez powoda.